

Πιλοτικό Πρόγραμμα για την παιδαγωγική Φρενέ

2^η Συνάντηση – Εργαστήρι Φεβρουαρίου 2019

Κόρινθος 15. 02. 2019

Το πιλοτικό πρόγραμμα για την παιδαγωγική Φρενέ στη δημόσια εκπαίδευση, συνεχίζεται με συναντήσεις - εργαστήρια στο 1^ο Δημοτικό Σχολείο Κορίνθου. Το πρόγραμμα αυτό υλοποιείται μετά από σχετική εισήγηση του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής στο ΥΠ.Π.Ε.Θ., από εθελοντές και εθελόντριες εκπαιδευτικούς των Νηπιαγωγείων, Δημοτικών, Γυμνασίων και Λυκείων των Περιφερειακών Διευθύνσεων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Αττικής, Κορινθίας, Αργολίδας και Αρκαδίας. Στο πρόγραμμα αυτό συνεργάζονται Τμήματα του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, επιμορφωτές από το γαλλικό δίκτυο Φρενέ (ICEM) και η παιδαγωγική ομάδα για τη διάδοση της παιδαγωγικής Φρενέ στην Ελλάδα «ΤΟ ΣΚΑΣΙΑΡΧΕΙΟ – Πειραματικοί ψηλαφισμοί για ένα σχολείο της κοινότητας», που αναλαμβάνει την επιστημονική καθοδήγηση του προγράμματος.

Την Παρασκευή το απόγευμα στις 17.00μ.μ. οι εκπαιδευτικοί των τριών βαθμίδων συμμετείχαν στην εισήγηση- εργαστήρι του Δρ. Μιχάλη Κακού, Carnegie School of Education- Leeds Beckett University-Leeds UK, με θέμα “ *Ταξιδεύοντας με τον Οδυσσέα στο πέλαγος της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης: Εργαστήριο πάνω στην πράξη και τη θεωρία της διαπολιτισμικότητας*”.

Η ερευνητική και διδακτική εμπειρία του Μιχάλη καλύπτει τους τομείς της ιθαγένειας και της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, της συνεκπαίδευσης και των ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών. Η πτυχή της σχολικής εκπαίδευσης που ενδιαφέρει ιδιαίτερα ο Μιχάλης είναι η αλληλεπίδραση μεταξύ των σπουδαστών και των εκπαιδευτικών και ο ρόλος της στην αυτο-ιδέα και την κοινωνικοποίηση των νέων.

Ο Μιχάλης Κακός έχει πραγματοποιήσει ερευνητικές υποτροφίες στο Κέντρο Εκπαίδευσης για την Ιθαγένεια και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (CCHRE), στο Πανεπιστήμιο του Leeds και στο Κέντρο Έρευνας για την Ένταξη και την Διαφορετικότητα (CREID) του Πανεπιστημίου του Εδιμβούργου. Πριν το Πανεπιστήμιο του Leeds Beckett τον Σεπτέμβριο του 2013 ήταν ο διευθυντής του Πανεπιστημίου του Leicester Μεταπτυχιακό Πιστοποιητικό Μαθήματος στην Εκπαίδευση του Πολίτη.

Έχει εργαστεί σε δημοτικά σχολεία, μονάδες παραπομπής μαθητών, ειδικές, γραμματικές, ολοκληρωμένες και προπαρασκευαστικές σχολές στην Ελλάδα, τις ΗΠΑ και το Ηνωμένο Βασίλειο. Η τρέχουσα έρευνα του Μιχάλη περιλαμβάνει μια μελέτη της αλληλεπίδρασης μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στην Αγγλία και τη Γερμανία και ένα διεθνές πρόγραμμα (Αγγλία και Χονγκ Κονγκ). Η εποπτεία του αφορά τους τομείς των Δικαιώματα των παιδιών, την Εκπαίδευση για την ιθαγένεια, την Διαπολιτισμική / Πολυπολιτισμική εκπαίδευση, την Εφηβική ταυτότητα, την Συμπερίληψη στην εκπαίδευση, την Θεσμοποίηση στην εκπαίδευση κ.ά. .

Μετά από ένα σύντομο διάλειμμα οι εκπαιδευτικοί των τριών βαθμίδων χωρίστηκαν σε τρία τμήματα και συμμετείχαν σε διαφορετικά εργαστήρια – παρουσιάσεις.

Παρουσίαση για τις συναδέλφους νηπιαγωγούς έκαναν οι νηπιαγωγοί Ελένη Κατσιάβου και Κωνσταντίνα Κατσούδα.

Η συνάδελφος Ελένη Κατσιάβου ανέλυσε τις τεχνικές ελεύθερης επικοινωνίας & έκφρασης, πάνω στις οποίες έχει πειραματιστεί στο 9^ο Νηπιαγωγείο Τρίπολης όπου εργάζεται.

Μας περιγράφει :

- **Τι νέα :** Αφιερώνεται κάποιος χρόνος καθημερινά, ώστε όποιο παιδί επιθυμεί να μας παρουσιάσει τα νέα του, αξιοποιώντας για περαιτέρω διερεύνηση ό,τι κεντρίζει το ενδιαφέρον των νηπίων .
- **Κινηματογράφος :** Με αφορμή την εισήγηση που αφορούσε τον κινηματογράφο στο σχολείο, παρακολούθησαμε και δουλέψαμε ομαδικά πάνω στη ταινία «12410+1 Τριαντάφυλλα», που αναφέρεται την Επέτειο για το Πολυτεχνείο. Έτσι, δημιουργήθηκε μια γιγαντοεφημερίδα).
- **Σχολική εφημερίδα:** Τα παιδιά δημιούργησαν την πρώτη τους εφημερίδα ζωγραφίζοντας και γράφοντας τα νέα των διακοπών των Χριστουγέννων. Αυτή η εφημερίδα στάθηκε αφορμή για τη δημιουργία αυτοσχέδιων ατομικών εφημερίδων με τα νέα κάθε παιδιού.
- **Μικρά βιβλία:** Τα παιδιά έχουν δημιουργήσει αρκετά «Μικρά Βιβλία», είτε ατομικά, είτε ομαδικά.
- **Διαχείριση κέντρου δραστηριοτήτων:** Έγινε μια προσπάθεια να οργανώσουμε ένα κέντρο δραστηριοτήτων στο νηπιαγωγείο μας, αξιοποιώντας φύλλα εργασίας, τα οποία διαχειρίζονται μόνο τους τα νήπια, χωρίς τη δική μας βοήθεια – παρουσία.

Η συνάδελφος Κωνσταντίνα Κατσούδα μας παρουσίασε τις δραστηριότητες στο νηπιαγωγείο Κεφαλαρίου Αργολίδας, και μας ενημερώνει: “ Με ερεθίσματα από την παιδαγωγική Φρενέ προχωρήσαμε στην έκδοση έντυπης εφημερίδας με τίτλο “η κουκουβάγια και οι μικροί εξερευνητές”, η οποία θα εκδίδεται ανά εποχή και ξεκινήσαμε σχολική αλληλογραφία με το νηπιαγωγείο Ν. Κίου Αργολίδας κατά την οποία ανταλλάξαμε ζωγραφιές, δώρα και γράμματα. Δύο νηπιαγωγεία, μια νέα φίλια.”

Στις συναδέλφους/ισσες δασκάλους παρουσίασαν μέρος της εργασίας τους με θέμα “Οι ζώνες στην Παιδαγωγική Φρενέ: Στόχοι και Φύλλα Εργασίας στην Ενότητα Αριθμοί και Πράξεις - Μαθηματικά στο Δημοτικού Σχολείου”, οι εκπαιδευτικοί Τσαμπουράκη Αγγελική, Γεωργαλλή Αντωνία και Μακατσά Ντίνα.

Στο θεωρητικό μέρος ανέπτυξαν πώς με την χρήση αυτού του παιδαγωγικού εργαλείου ο μαθητής συμμετέχει ενεργά στη μάθηση με απλουστευμένους και κατανοητούς στόχους καθώς διασφαλίζεται η διαδικασία σε μια τάξη πολλών ταχυτήτων δίνοντας λύσεις στην εξατομικευμένη διδασκαλία και προωθώντας την αλληλοδιδασκτική μέθοδο. Έτσι σε σύντομο χρονικό διάστημα οι μαθητές κατακτούν μαθησιακούς στόχους και βιώνουν συναισθήματα επιτυχίας και χαράς τονώνοντας την αυτοεικόνα τους. Οι χρωματιστές ζώνες εφαρμόζονται τόσο στα διαφορετικά μαθήματα όσο και σε διαφορετικές έννοιες του ίδιου μαθήματος άλλα επίσης σκιαγραφούν όλη την παρουσία και συμπεριφορά του μαθητή σε όλους τους τομείς της κοινωνικής ζωής της τάξης όπως την συμμετοχή, την επικοινωνία, την συνεργασία, την αλληλεγγύη, την πρωτοβουλία κ.ά. .

Στη συνέχεια παρουσιάστηκαν οι στόχοι του Αναλυτικού Προγράμματος και πως μετασηματίστηκαν σε στόχους στα χρώματα των ζωνών: κόκκινο, άσπρο, ..., μαύρο. Έγινε παρουσίαση των στόχων σε κάθε χρωματική ζώνη, στις ενότητες “ πράξεις και αριθμοί”, από την πρώτη μέχρι την έκτη δημοτικού, όπως επίσης μαθησιακών δραστηριοτήτων σε ενδεικτικά φύλλα εργασίας.

Στους συνάδελφους/φισσες της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης παρουσίασε η εκπαιδευτικός Μαρία Παπαδοπούλου το “Συμβούλιο της Τάξης”. Εφαρμόστηκε στην Α΄ και Γ΄ Γυμνασίου του 2ου Γυμνασίου Κιάτου. Έγινε παρουσίαση της οργάνωσης του Συμβουλίου και διαμοιράστηκε στους συμμετέχοντες υλικό που θα μπορέσει να τους βοηθήσει στην οργάνωση και εποπτεία του. Συγκεκριμένα, η Μαρία αναφέρεται στα στάδια οργάνωσης:

- **Προετοιμασία του Συμβουλίου** όπως ο ορισμός των εννέα με δέκα τριάδων προέδρου, γραμματέα, χρονομέτρη, (μια για κάθε μήνα και κάποιες αναπληρωματικές για τυχόν έκτακτα) γίνεται από το πρώτο συμβούλιο, επίσης κατάθεση των θεμάτων προς συζήτηση μέχρι μιάμιση εβδομάδα πριν το συμβούλιο.
- **Ανάληψη πρωτοβουλιών από τον πρόεδρο.**
- **Διαμόρφωση χώρου** πριν το συμβούλιο (κυκλική τοποθέτηση θέσεων).
- **Έναρξη του μαθητικού συμβουλίου/ Κλείσιμο του μαθητικού Συμβουλίου.**

Τρεις θεματικοί άξονες: α) δραστηριότητες β) υλική και θεσμική οργάνωση της τάξης γ) η ζωή στην ομάδα (σεβασμός κανόνων, συγκρούσεις κ.α.)

Θέμα συζήτησης: Το άτομο που θα το φέρει στο συμβούλιο θα πρέπει να εξηγήσει τι συνέβη, τον τόπο, ποιοι ήταν παρόντες, χωρίς να στοχοποιεί πρόσωπα, τα συναισθήματα που του προκαλεί, να προτείνει μια επανόρθωση- ποινή (η επανόρθωση δεν είναι τιμωρία, δεν είναι εκδίκηση, ούτε ταπείνωση), όπως να ζητήσει συγγνώμη, να αντικαταστήσει ή να επιδιορθώσει κάτι που καταστράφηκε ή να ζητήσει βοήθεια...

Υλικά από τις παρουσιάσεις και τις εργασίες των συναδέλφων θα αναρτηθούν στην ιστοσελίδα μας.

Συνεχίζουμε δυναμικά να εφαρμόσουμε και στην δική μας τάξη κάποιες τεχνικές Φρενέ και να δημιουργούμε τα δικά μας υλικά. Περιμένουμε με μεγάλη χαρά την επόμενη επιμορφωτική συνάντηση, με νέες εμπειρίες και παρουσιάσεις, που εμπλουτίζουν συνεχώς την εργαλειοθήκη μας και τη δημιουργική φαντασία μας.

Συνεργατικά, από την Κορινθία

Τσαμπουράκη Αγγελική, εκπαιδευτικός, Πανεπιστήμιο Αιγαίου